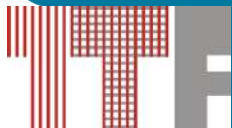

Regulativa o ekološkom dizajnu za održive proizvode (ESPR): Pogled iz HR

Prof.dr.sc. Sandra Bischof
Sveučilište u Zagrebu
Tekstilno-tehnološki fakultet

SVRHA: Direktiva o ekološkom dizajnu održivih proizvoda (COM(2022)142) ima za cilj uspostaviti okvir koji potiče proizvođače da dizajniraju proizvode koji su: energetski učinkoviti, ekološki prihvatljivi i dugoročno održivi.

Kroz promicanje ekološkog dizajna, direktiva teži smanjenju negativnog utjecaja proizvodnje i potrošnje na okoliš te podržava prijelaz prema održivoj, cirkularnoj ekonomiji.

OSNOVNI CILJEVI:

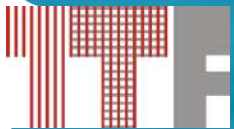
Smanjenje ekološkog otiska

Poboljšanje energetske učinkovitosti

Poticanje inovacija i razvoja održivih tehnologija

Promicanje kružnog gospodarstva

Zaštita potrošača

Osnovni ciljevi:

Smanjenje ekološkog otiska:

Poticanje proizvođače da koriste resurse učinkovito i minimiziraju negativne utjecaje na okoliš tijekom proizvodnje, uporabe i odlaganja proizvoda.

Poboljšanje energetske učinkovitosti:

Jedan od glavnih ciljeva je poboljšati energetske učinkovitost proizvoda kako bi se smanjila potrošnja energije i emisije stakleničkih plinova povezane s njihovom uporabom.

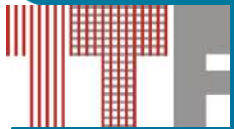

Poticanje inovacija i razvoja održivih tehnologija:

Poticanje inovacije i razvoja novih tehnologija koje će podržati ekološki dizajn proizvoda i doprinijeti održivosti.

Promicanje cirkularne ekonomije:

Kroz uspostavu zahtjeva za održivost proizvoda, direktiva podržava prijelaz prema kružnom gospodarstvu, gdje se resursi koriste učinkovito i proizvodi se ponovno koriste, popravljaju ili recikliraju kako bi se smanjio otpad i smanjili ekološki troškovi.

Zaštita potrošača:

Direktiva nastoji osigurati da potrošači imaju pristup proizvodima koji su sigurni za korištenje te imaju manji negativni utjecaj na okoliš, potičući proizvođače da oblikuju proizvode s obzirom na sigurnost i ekološku održivost.

Ovi ciljevi čine osnovu za promicanje održivog dizajna proizvoda i doprinose globalnim naporima za borbu protiv klimatskih promjena i očuvanje okoliša.

Ekološki dizajn

1. Trajnost i pouzdanost proizvoda
2. Mogućnost ponovne uporabe
3. Mogućnost modernizacije, popravaka, održavanja proizvoda
4. Prisutnost zabrinjavajućih tvari u proizvodima
5. Energetsku i resursnu učinkovitost
6. Udio recikliranog sadržaja u proizvodima
7. Ponovnu proizvodnju i recikliranje proizvoda
8. Ugljični i ekološki otisak proizvoda
9. Količinu otpadnih materiala tijekom proizvodnje.

DIGITALNA PUTOVNICA ZA PROIZVODE (DPP)

- Dodatno će povećati opseg dostupnih informacija i olakšati pristup. Privatnim pružateljima usluga omogućit će se razvoj aplikacija i usluga kojima se poboljšava sposobnost potrošača da procijene i usporede proizvode.
- Omogućit će i digitalnu dostupnost relevantnih informacija o proizvodima tijelima za nadzor tržišta kao i carinskim tijelima, čime će se olakšati provjera sukladnosti i poboljšati učinkovitost provedbenih aktivnosti država članica.
- **ZAKLJUČNO:**
- Prošireno područje primjene okvira za ekološki dizajn s većim ambicijama u pogledu održivosti može biti uspješno samo ako se resursi Europske komisije i država članica povećaju na razinu koja odgovara ambicijama.

A što o tome misle studenti TTF-a?

POTENCIJALNI NEDOSTACI I OGRANIČENJA UREDBE O EKOLOŠKOM DIZAJNU

- **Nedostatak stroge provedbe:**

Postoji mogućnost da proizvođači neće adekvatno implementirati zahtjeve Direktive, što bi moglo ograničiti njezinu učinkovitost u postizanju ciljeva održivosti.

- **Povećanje troškova za proizvođače:**

Postavljanje novih zahtjeva za ekološki dizajn može povećati troškove proizvodnje za proizvođače, posebno za manje tvrtke, što može negativno utjecati na njihovu konkurentnost.

- **Mogući utjecaj na cijene za potrošače:** Ako se troškovi proizvodnje povećaju zbog zahtjeva za ekološki dizajn, to bi moglo rezultirati povećanjem cijena proizvoda za potrošače, što bi moglo biti nepovoljno za one s nižim prihodima.

- **Pitanja globalne konkurentnosti:** Ako se europski proizvođači suoče s strožim zahtjevima za ekološki dizajn, to bi moglo rezultirati gubitkom konkurentnosti na globalnom tržištu, posebno ako drugi dijelovi svijeta ne primjenjuju slične standarde.

A što o tome misle studenti TTF-a?

POTENCIJALNI NEDOSTACI I OGRANIČENJA UREDBE O EKOLOŠKOM DIZAJNU

Kompleksnost provedbe: Zahtjevi za ekološki dizajn mogu biti složeni za implementaciju, posebno za manje poduzeća koja možda nemaju resurse ili stručnost potrebnu za prilagodbu novim zahtjevima.

Mogući rizici za inovacije: Strogi zahtjevi za ekološki dizajn mogli bi ograničiti inovacije i razvoj novih proizvoda jer bi proizvođači mogli biti oprezni u eksperimentiranju s novim tehnologijama i dizajnom zbog straha od nepoštivanja propisa.

- **ZAKLJUČNO:**

Nedostaci i ograničenja mogu predstavljati izazove u postizanju ciljeva održivosti postavljenih Direktivom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda, te bi ih trebalo uzeti u obzir prilikom implementacije i daljnjeg razvoja propisa.

Promicanje kružnog gospodarstva je ključno za održivost, ali treba osigurati da se postavljeni zahtjevi usklađuju s realnim mogućnostima tržišta i da ga ne opterećuju više nego što je potrebno kako bi se osiguralo postizanje održivih rezultata.